

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557)

Seminář Sociokulturní aspekt vzdělávání dětí a žáků z odlišného kulturního prostředí a s jinými životními podmínkami

Datum: 15. 10. 2019, od 9:30 h

Místo: ZŠ Karlovy Vary, Truhlářská 19

Přítomní: dle prezenční listiny

Cílová skupina: Pedagogové MŠ a ZŠ a další zájemci o téma sociokulturního aspektu vzdělávání

Cíl semináře: Získání konkrétních poznatků o sociokulturním aspektu vzdělávání dětí a žáků.

Lektor: doc. PaedDr. Jaromíra Šindelářová, CSc.

Nejprve proběhlo představení lektorky a jejích zkušeností z oblasti vzdělávání cizinců. Po té následovalo kolečko představení účastníků. Lektorka rovnou komentovala dotazy účastníků.

Lektorka seznámila účastníky důležitými skutečnostmi v souvislosti se vzděláváním dětí a žáků cizinců. Například hovořila o problematice vyšetření v poradenském pracovišti u cizinců, kdy komunikace přes tlumočnicka je zprostředkována. Upozornila na legislativní povinnost, kdy vzdělávat se musí žák ve věku 6 až 15 let i v případě že v ČR pobývá nelegálně. Naopak, aby cizinec mohl v ČR navštěvovat MŠ či vzdělávat se na SŠ, tak musí v ČR pobývat legálně, nelze pro tento druh vzdělávání akceptovat pobyt na základě např. turistického víza.

Semináře se účastnily také pracovnice Centra na podporu integrace cizinců v Karlovarském kraji. Centrum nabízí kurzy českého jazyka, které jsou hlavně pro dospělé, ale dle zájmu mohou otevřít i kurzy pro děti, kurzy jsou většinou na školách, a to v rámci celého Karlovarského kraje.

Lektorka se také stručně věnovala problematice slohu. Pro žáky-cizince je v rámci maturitní zkoušky největším problémem sloh. Navíc v hodnocení slohu je subjektivita.

Lektorka upozornila na socializační problémy, kdy skupinky cizinců žijí pohromadě v komunitě. Děti a žáci-cizinci by potřebovali českého kamaráda, problémem ale také je, že Češi se nechtějí s cizinci kamarádit.

Byly také představeny možnosti, které nabízí NIDV: adaptační koordinátor, tlumočnické služby. O podporu na adaptačního koordinátora je potřeba požádat hned po nástupu žáka-cizince, škola si musí sama najít vhodnou osobu na pozici adaptačního koordinátora, služba je na 50 h a je placena přes NIDV. Na webu NIDV jsou ke stažení překlady do různých jazyků některých dokumentů používaných školami.

Lektorka upozornila na skutečnost, že v různých zemích jsou jinak nastavené vzdělávací systémy a jsou zde odlišné „osnovy“. Je doporučeno žáky-cizince nechat v ročníku, kam by patřili dle svého věku, nebo o jeden ročník ponížít.

Přímá metoda výuky u cizinců přes češtinu je pomalejší než při použití zprostředkujícího jazyka nebo jazyka cizince. Problémem je, že čeští učitelé se nemohou naučit různé jazyky různých národností pobývajících v ČR. Nicméně alespoň znalost základních odlišností jazyka je vhodná, zejména časté chyby. Metodika výuky češtiny pro cizince je jiná než metodika výuky českého jazyka jako předmětu na základní škole. Někdy dokáže učitel cizího jazyka lépe žáky-cizince učit český jazyk než učitel češtinář.

Ve druhé polovině semináře se lektorka věnovala sociokulturním aspektům vzdělávání a představovala různé zajímavé příklady, kdy díky odlišné kultuře může dojít k nedorozumění či nepříjemným situacím v komunikaci mezi učitelem a žákem-cizincem. Upozornila, že v rámci multikulturní výchovy by se žáci měli seznamovat i s jinými kulturami. Učitel by měl vědět o kultuře země, odkud pochází žák-cizinec. Učitelé by měli být připraveni na situace, které mohou kvůli odlišné kultuře nastat. Třídu je potřeba dopředu připravit na příchod žáka-cizince. Učitel by měl také znát školský systém země, odkud žák-cizinec pochází. Je také důležité, jaké je postavení učitele ve společnosti, odkud žák pochází. Důležitý je styl výuky v zemi původu (např. zda převládá styl učení znalostí, zda je možné ve škole projevit vlastní názor apod.) Lektorka upozornila, že nelze paušalizovat, neboť chování celého národa není stejné.

Lektorka také sdělila, že na Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem lze studovat pomocí e-learningu kurz věnovaný problematice sociokulturních odlišností.

Lektorka slíbila zaslat materiály pro účastníky, materiály budou rozeslány na přihlašovací e-maily účastníků realizačním týmem projektu.

Ze semináře vyplynul úkol pro realizační tým projektu MAP: zaslat informace výchovným poradcům a ředitelům škol o nabídce podpory pro žáky-cizince (NIDV – adaptační koordinátoři, překlady a Centra na podporu integrace cizinců).

Doporučené materiály:

Lída Holá: adaptovaná česká próza ve zjednodušené formě (pohádky, pověsti):

<https://www.kosmas.cz/knihy/179570/pohadky/>

<https://www.kosmas.cz/knihy/173201/povidky-malostranske/>

<https://www.kosmas.cz/knihy/169333/stare-povesti-ceske-a-moravske/>

Zapsala: Markéta Hendrichová

